

1. בן ציון פרידן
 2. משה גרשוני
 3. יעקב ארז
 4. אמציה עמרמי
 5. יעקב מרקוביץ
 6. צבי בן משה
 7. אברהם אמיר
 8. מיכה ויתקון
- כולם ע"י ב"כ עוה"ד ארדינסט, בן נתן ושות'
מרח' נחמני 25 תל אביב 65794
טל. 5251026-03 פקס. 5250896-03

המבקשים

נגד

המשיב

1. תיאודור כ"ץ
קיבוץ מגל מיקוד 38845
ע"י ב"כ עו"ד אביגדור פלדמן ואח'
מסמטת בית השואבה 6 תל אביב
טלפון. 5608833-03 ; פקס. 5607176-03

משיבה פורמלית

2. אוניברסיטת חיפה
ע"י ב"כ עוה"ד מ. פרימן ו/או עו"ד א. פרימן
מדרך הים 11, חיפה 34631
טלפון. 8386649-04, פקס. 8385014-04

בקשה לסילוק ערעור על הסף

בית המשפט הנכבד מתבקש לסלק על הסף את הערעור אשר הגיש המשיב וזאת מן הנימוקים המפורטים בבקשה זו. כן מתבקש בית המשפט הנכבד לחייב את המשיב בהוצאות ובשכ"ט עורך דין בצרוף מע"מ כדין.

ההדגשות בתגובה זו אינן במקור אלא אם כן נאמר אחרת.

כל העובדות המפורטות בבקשה זו אינן שנויות במחלוקת והן עולות מתיקי בית המשפט.

ואלו נימוקי הבקשה:

I. תמצית נימוקי הבקשה לסילוק על הסף

1. המשיב אינו מבחין בערעורו בין פסק דינה של כבוד השופטת פלפל, אשר ניתן בבוקר יום ה-21.12.2000 בלשכתה של השופטת, על פי בקשה מוסכמת של הצדדים (להלן "פסק הדין"), לבין החלטתה של כבוד השופטת פלפל, אשר ניתנה בצהריי אותו יום, שלא לבטל את פסק הדין (להלן "ההחלטה האחרת" או "ההחלטה"). בהחלטה האחרת דחתה כבוד השופטת פלפל את בקשתו של המשיב לבטל את פסק הדין שניתן בבוקר אותו יום.

2. למשיב לא מוקנית זכות ערעור על החלטתה של כבוד השופטת פלפל שלא לבטל את פסק הדין שניתן על ידה, שכן ההחלטה האמורה אינה בגדר "פסק דין" אלא היא "החלטה אחרת" שניתנה לאחר מתן פסק הדין, אשר לא ניתן לערער עליה אלא ברשות.

3. לעניין החלטתה האמורה של כבוד השופטת פלפל, אשר כנגדה מכוונות טענותיו של המשיב (ואשר ניתנה בתאריך 21.12.2000), היה על המשיב להגיש בקשת רשות ערעור, אשר המועד להגשתה חלף עבר זה מכבר. למשיב לא מוקנית זכות ערעור על החלטתה של כבוד השופטת פלפל.

4. על פי תקנה 410 א' לתקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד 1984 (להלן "תקנות סדר הדין"), ניתן לראות בבקשת רשות ערעור שהוגשה, כאשר למשיב היתה ממילא נתונה זכות ערעור, כהודעת ערעור, אולם לא ניתן לראות בהודעת ערעור שהוגשה כאשר למערער לא היתה זכות ערעור, בבקשת רשות ערעור, ומשום כך דינו של הערעור סילוק על הסף.

5. ככל שהערעור מתייחס באמירה רפה לפסק דינה של כבוד השופטת פלפל (ולא להחלטתה שלא לבטל את פסק הדין), הרי שמדובר בערעור על פסק דין אשר ניתן בהסכמה על פי בקשה משותפת של הצדדים, אשר נחתמה על ידי ב"כ המשיב, כאשר הודעת הערעור, ככל שהיא מתייחסת לפסק הדין אינה מגלה כל עילה המוכרת על פי דין.

6. מכאן שהערעור הינו משולל כל בסיס בדין, ודינו סילוק על הסף.

7. בטרם יובהרו הדברים, תובא להלן בקצרה מסכת העובדות הרלוונטיות.

II. מסכת העובדות

8. בחודש מרץ 1998 הוגשה על ידי המשיב עבודת גמר (להלן "עבודת המאסטר" או "עבודת התזה") כמילוי חלק מהדרישות לקבלת התואר מוסמך מאת החוג להיסטוריה של המזרח התיכון, הפקולטה למדעי הרוח באוניברסיטת חיפה.

כותרתה של העבודה "יציאת הערבים מכפרים למרגלות הכרמל הדרומי ב-1948".

9. פרק ד' של עבודת המאסטר, שהוא למעשה הפרק העיקרי בה, עוסק ב"פרשת הכפר אל-טנטורה".

10. בפתיח לפרק ד' לעבודה כתב המשיב את הדברים הבאים:

"סה"כ חללי הקרב היהודים 14 במספר, כולל איש הפלי"ם (פלי"ם פלוגות ימיות הזרוע הימית של הפלמ"ח), שנפל מאש כוחותינו. מבין אנשי טנטורה נפלו בקרב עצמו לא יותר מאשר 10

או 20 בלבד, אלא שבסופו של אותו היום היו בכפר לא פחות מ 200 עד 250 גברים הרוגים, בנסיבות בהן היו אנשי הכפר נטולי נשק ונטולי מגן לחלוטין.

אלו הן העובדות היבשות העולות מתוך העדויות, שחלקים מהן יובאו בהמשך הדברים" (עמ' 88 לעבודת המאסטר).

11. כפי שיובהר להלן, הדברים האמורים הינם דברי כזב - עלילת דם שהעליל המשיב על המבקשים בזדון, תוך שהוא פועל בשיתוף עם אחרים להגשמתה של תכלית פוליטית, בכסות של מחקר אקדמי.
12. פרסום הדברים הללו עורר בעקבותיו הדים רבים, ואף פרסומים נוספים באמצעי התקשורת השונים. בחלק ניכר מן הדיונים שנערכו בנושא השתתף המשיב כ"אורח כבוד" והוא הודיע כי הוא ניצב איתן מאחורי הדברים שנכתבו על ידו. התגובה הציבורית להאשמות שהוטחו במשיבים על ידי המשיב הייתה קשה ביותר, ובכתבה שפורסמה בעיתון "מעריב", בתאריך 21.1.2000 אף מצוטט פרופ' אסא כשר, מחבר הקוד האתי של צה"ל, כמי שמכנה את "מבצעי הטבח", שבקימו הוא אינו מטייל ספק, כ"פושעי מלחמה".
13. בעקבות הדברים הללו, הוגשה על ידי המבקשים בבית המשפט המחוזי בתל אביב תביעת דיבה כנגד המשיב.
14. סמוך לאחר הגשת כתב התביעה הגישו המבקשים, שהינם כאמור קשישים בסוף שנות השבעים ובשנות השמונים לחייהם, בקשה לנשיא בית המשפט המחוזי לשמיעת התיק באופן מהיר ומיידי שלא על פי תור התיקים הרגילים, שכן רק בירור מהיר של התביעה יאפשר להם לסיים את המערכה לטיהור שמם, אשר הוכתם על ידי המשיב, עוד בחייהם.
15. כבוד נשיא בית המשפט המחוזי, השופט גורן, נעתר לבקשת המבקשים, וקבע כי הבקשה תידון באופן מהיר שלא על פי תור התיקים הרגיל.
16. המשיב מצידו הגיש בקשה לסילוק התביעה על הסף.
17. הבקשה שהגיש המשיב לסילוק התביעה על הסף נדחתה על פי החלטת כבוד השופטת פלפל מיום 29.6.00, והמשיב חויב בתשלום הוצאות בסך 15,000 ש"ח בצירוף מע"מ. בהחלטתה קבעה כבוד השופטת פלפל כדלקמן:

"קביעה כי אנשי גדוד 33 נהגו כפושעי מלחמה והרגו אנשים חסרי מגן וחסרי נשק, במידה ואינה אמת, הינה פגיעה בהם, במשפחותיהם ובסביבתם הקרובה להם העבירו את מורשת הקרב של הגדוד כמורשת מפוארת של קרב קשה ומוצלח.

תמונה בעיני ההסתמכות על עקרון חופש הביטוי עובדות המרכיבות אמת היסטורית אינם בגדר פרשנות, הם אינם בגדר חיווי דעה לא ניתן להצטעצע איתם. יש להציבם תחילה כתשתית עובדתית, ולאחר הצבת תשתית שאינה שנויה במחלוקת, אלא היא העלאה על הכתב [של הח"מ] אירועים נכונים שקרו בעבר, ניתן

לכתוב לגביה כל פרשנות שהיא .. עובדות היסטוריות אינן עניין לחופש הביטוי (ההדגשות אינן במקור הח"מ).

העתק החלטת כבוד השופטת פלפל רצ"ב **נספת א'** לבקשה זו.

18. בהמשך להחלטת כבוד הנשיא גורן קבעה כבוד השופטת פלפל את התיק לדיון דחוף כאשר כבר בחודש דצמבר 2000 נקבע התיק לשלב ההוכחות.

19. במסגרת התביעה התקיימו הליכי גילוי מסמכים ובמסגרתם הועברו לידי המבקשים רוב הקלטות של הראיונות שערך המשיב. חלק מהקלטות לא הועברו לידי המבקשים, שכן המשיב טען שאלה "אבדו" ואינן נמצאות עוד בידי.

20. המבקשים טרחו ותמללו את הקלטות ואף תירגמו לעברית את אותן שיחות שהתקיימו במקור בערבית, וזאת באמצעות מתורגמנית מקצועית אשר שפת אמה ערבית.

21. **מהשוואת קלטות הראיונות שערך המשיב עם מרואייניו עם הציטוטים המופיעים בעבודתו של המשיב, התגלה למבקשים לתדהמתם כי המשיב עשה מעשה נוכלות של ממש, כי באופן שיטתי וזדוני סירס וסילף את הדברים שנאמרו לו על ידי מרואייניו, יהודים וערבים כאחד, וכי עבודתו האקדמית אינה אלא מארג צפוף של דברי מרמה, סילוף ושקר.**

22. בתאריך 13.12.00 החלה שמיעת מסכת הראיות בתיק דנא, כאשר תחילה התנהלה במשך יומיים חקירתו הנגדית של המשיב.

23. לאחר שבחקירה נגדית נחשף קלונו של המשיב ונחשפו הפערים הבלתי ניתנים לגישור ולהסבר בין ה"ציטוטים" השזורים ב"עבודתו האקדמית" לבין הדברים שנאמרו לו על ידי מרואייניו כפי שהם מופיעים בקלטות שנמסרו למבקשים במסגרת הליכי גילוי מסמכים, ניסה המשיב לחלץ עצמו מן המבוכה בטענה כי מעולם לא אמר כי היה טבח בטנטורה וכי גם כעת הוא אומר כי לא היה טבח בטנטורה. כך מופיעים הדברים אות באות בפרוטוקול בית משפט קמא בעמוד 13:

"אני מעולם בשום מקום לאף אחד לא אמרתי שהיה טבח בטנטורה. גם כעת אני אומר שלא היה טבח בטנטורה".

24. בכך חזר בו לחלוטין המשיב, עוד במהלך חקירתו הנגדית בבית המשפט, מן הדברים שנכתבו על ידו בעבודת התזה שלו, כפי שצוטטו בסעיף 10 לעיל, וזאת לא לפני שהחלו נחשפים אחד לאחד ציטוטי הכוזב השזורים בעבודת התזה של המשיב.

25. ביום 19.12.00 בשעה 18:00 הגיע המשיב לפגישה שנקבעה במשרדי ב"כ המבקשים במטרה לסיים את התיק בפשרה. **המשיב הגיע לפגישה בלוויית אישתו, בא כוחו, עו"ד אמציה אטלס, ומתמחה ממשרדו של עוה"ד אטלס.** כן הגיעו לפגישה באי כוחה של המשיבה 9, אוניברסיטת חיפה, עו"ד מייק פרימן ועו"ד אורית פרימן, ושלושה מבין המבקשים, בן ציון פרידן, משה גרשוני ואמציה עמרמי.

26. בשלב הראשון התיישבו כל הצדדים בחדר ישיבות אחד, ולאחר שיחה קצרה התפצלו הצדדים לחדרים נפרדים. משלב זה ואילך ובמשך למעלה מארבע שעות החליפו ביניהם הצדדים טיוטות נוסחי מכתב התנצלות. בין הצדדים התנהל דיון על כל מילה ופסיק וטייטת מכתב ההתנצלות עברה

שינויים רבים. לאחר משא ומתן הגיעו הצדדים לנוסח מכתב התנצלות מוסכם כפי שזה אושר בסופו של יום בפסק דין של בית המשפט קמא, אשר עליו חתם המשיב. וזו לשונו של מכתב ההתנצלות:

"בחודש מרס 1998 הגשתי עבודת גמר אשר מהווה חלק ממילוי הדרישות לתואר מוסמך בהיסטוריה של המזרח התיכון באוניברסיטת חיפה (להלן "עבודת הגמר").

בפרק העבודה העוסק בכפר טנטורה, נכתב על ידי, כי התמונה הכוללת העולה מתוך העדויות היא שחיילים מחטיבת אלכסנדרוני עסקו עוד במשך שעות אחדות לאחר סיום הקרב במצוד קטלני אחר גברים בוגרים על מנת להרגם, כאשר בסופו של היום היו בכפר לא פחות מ 200-250 גברים הרוגים בנסיבות בהן היו אנשי הכפר נטולי נשק ונטולי מגן לחלוטין.

ברצוני להבהיר כי לאחר ששבתי ובדקתי את הדברים ברור לי מעל לכל ספק כי אין כל יסוד לטענה כי בוצע בטנטורה הרג של אנשים, לאחר כניעת הכפר, על ידי לוחמי חטיבת אלכסנדרוני, או על ידי כוח אחר של הישוב העברי.

אני מבקש להבהיר כי גם הדברים שנכתבו על ידי הובנו ככל הנראה שלא כראוי, שכן לא התכוונתי לומר שהיה טבח בטנטורה וגם כיום אני אומר שלא היה טבח בטנטורה.

הנני מאמין לאנשי אלכסנדרוני אשר הכחישו את דבר הטבח מכל וכל, ואני חוזר בי מכל מסקנה משתמעת מהעבודה בדבר התרחשותו של הטבח או בדבר הרג של אנשים חסרי נשק וחסרי מגן.

לאור האמור לעיל, הנני מוצא לנכון להביע התנצלותי הכנה בפני לוחמי החטיבה, בפני משפחותיהם ובפני משפחות חללי החטיבה בכך שניתלו בהם האשמות שווא מסוג זה.

הודעתי זו תפורסם בעיתונות בגודל ובמיקום הולם."

27. המשיב חתם על הודעת ההתנצלות בגמירות ובצלילות דעת, מרצונו החופשי, כאשר הוא מלווה כל העת בעורך דינו אשר גם חתם בה בעת על הסכם הפשרה ועל הבקשה המוסכמת שהוגשה לבית משפט קמא ליתן להסכם תוקף של פסק דין.

28. הבקשה המוסכמת למתן תוקף של פסק דין להסכם הפשרה, אליה צורף מכתב התנצלות עליו חתם המשיב, הוגשו לאישור בית משפט קמא למחרת היום, בתאריך 20.12.00. בהמשך אותו יום הוגשו לבית המשפט הודעות התפטרות מן הייצוג של עורכי דינו של המשיב, תחילה, של ארבעת עורכי הדין שלא נכחו במעמד חתימת הסכם הפשרה, ואחר כך, של עורך הדין אמציה אטלס, אשר כאמור ייצג את המשיב באותו מעמד.

29. בבוקר יום ה - 21.12.00 נכנסה כבוד השופטת לפל לאולמה, הודיעה כי נתנה תוקף של פסק דין להסכם הפשרה בהתאם לבקשה המוסכמת שהוגשה על ידי הצדדים ובירכה על המוגמר. **יודגש כי**

באותו שלב לא עמדה בפני בית משפט קמא כל בקשה ערוכה בכתב או בע"פ לביטול פסק הדין או לביטול הסכם הפשרה, אשר נחתם כ 36 שעות קודם לכן.

30. טענתו של המשיב כי "כבר בשלב זה צריך היה להיות ברור לבית המשפט כי הסכם הפשרה נגוע באי בהירות וכי כל עורכי הדין של המערער התפטרו" וכי "מן הראוי היה שבית המשפט קמא יברר את הדברים בטרם יאשר את הסכם הפשרה", הינה חסרת שחר וחסרת בסיס. **בית המשפט קמא פעל על פי בקשה מוסכמת של הצדדים שהיתה מונחת לפניו מבלי שנלוותה לבקשה כל הסתייגות שהיא, אשר הצריכה בירור כלשהו בטרם מתן פסק דין, ומבלי שהוגשה כל בקשה אחרת.**

31. בשלב זה, ביקש ב"כ של המשיב, עו"ד אמציה אטלס, שהתפטר מן הייצוג ביום 20.12.00, לקרוא לעו"ד פלדמן שנמצא מחוץ לאולם, שאף הוא התפטר מן הייצוג ביום 20.12.00, שכן ברצונו למסור הודעה לבית המשפט. עו"ד פלדמן נכנס לאולם בית המשפט ובקש מבית המשפט הנכבד הפסקה בת 10 דקות.

32. בתום ההפסקה ביקש המשיב מבית משפט קמא לחזור בו מהסכם הפשרה שנחתם ביום 19.12.00.

33. בטיעונים ששטח המשיב בפני בית משפט קמא, חלקם מפיו שלו וחלקם מפני עו"ד פלדמן, לא הצביע המשיב על כל עילה המוכרת על פי דין לביטול הסכם או לביטול פסק דין שניתן בהסכמה וכל שידע לומר היה כי על מכתב ההתנצלות "חתם ברגע של חולשת הדעת".

34. **לשאלת כבוד השופטת פלפל, אישר המשיב כי היה מלווה כל העת בעו"ד אמציה אטלס אשר מייצגו מאז החלו ההליכים המשפטיים בתיק.**

35. בשלב זה, ולאחר ששמע את טיעוני הצדדים, קבע בית משפט קמא כי החלטתו בבקשה לביטול פסק הדין שניתן בהסכמה תינתן בצהריי אותו יום.

36. בהחלטתו מיום 21.12.00 דחה בית המשפט קמא את בקשתו של המשיב לביטול פסק הדין, וזאת מן הטעמים המפורטים בהחלטת בית משפט קמא.

37. בעקבות הדברים שנתבררו במהלך חקירתו הנגדית של המשיב, נשלח מטעם המבקשים בתאריך 26.12.2000 מכתב לרקטור אוניברסיטת חיפה ולראשי אורגנים רלוונטיים אחרים באוניברסיטת חיפה, ובו פורטו כזביו וסילופיו של המשיב בעבודת התזה שלו, כפי שנחשפו בבית המשפט.

עותק מן המכתב האמור, ללא נספחיו, רצ"ב **נספח ב'** לבקשה זו.

38. בעקבות הממצאים החמורים שנחשפו, כפי שפורטו במכתב כאמור, הוקמו על ידי רקטור אוניברסיטת חיפה שתי ועדות: האחת, לבדיקת אי ההתאמות בין הדברים שנאמרו למשיב על ידי מרואייניו, כפי שהם מופיעים בקלטות הראיינות, לבין הציטוטים השזורים בעבודתו, והאחרת, לבדיקת נוהלי הענקת תארים מתקדמים (M.A. ודוקטורט) באוניברסיטת חיפה בכלל, ובמקרהו של המשיב בפרט.

39. להשלמת התמונה יצויין עוד כי על פי בקשה שהוגשה על ידי המשיב ציוותה כבוד השופטת דורנר על איכות ביצועו של פסק הדין, ועל קיומו של דיון בערעור במהלך ארבעת החודשים הקרובים.

III. החלטתה של כבוד השופטת פלפל שלא לבטל את פסק הדין שניתן על פי הבקשה המוסכמת הינה "החלטה אחרת" ולא "פסק דין".

40. כפי שהובהר להלן, בבוקרו של יום ה' 21.12.2000 היתה מונחת בלשכתה של כבוד השופטת פלפל בקשה מוסכמת למתן תוקף של פסק דין להסכם הפרשה שהושג בין הצדדים. השופטת הנכבדה נתנה פסק דין כמבוקש עוד בלשכתה ואחר כך נכנסה לאולם, השמיעה את פסק דינה לצדדים ונפנתה לדון בתיק אחר.

41. לעניין זה מופנה בית המשפט גם להחלטת כבוד השופטת פלפל מיום 8.1.2001 בבקשה לעיכוב ביצוע, שם קובעת כבוד השופטת כי אמירתו של המשיב בבקשתו אינה נכונה עובדתית שכן "הסכם הפרשה אושר לפני כניסת בית המשפט לאולם".

החלטת כבוד השופטת פלפל מיום 8.1.2001 בעניין עיכוב הביצוע רצ"ב נספת ג' לבקשה זו.

42. לאחר שפסק הדין הושמע לצדדים, ביקש המשיב באמצעות בא כוחו הפסקה של מספר דקות, ובסיומה ביקש מבית המשפט בעל פה לבטל את פסק הדין. בצהריי אותו יום ניתנה החלטתה של כבוד השופטת פלפל הדוחה את הבקשה לביטול פסק הדין (להלן "ההחלטה").

43. הלכה היא כי החלטה אשר ניתנת בתיק לאחר מתן פסק דין, ובכלל זאת החלטה שלא לבטל את פסק הדין הינה "החלטה אחרת", אשר אינה מהווה חלק מפסק הדין. יפים לעניין זה הדברים האמורים בבש"א 93/89 ליאוניד מנדליכט נ' מערבדות טריבונל (ישראל) בע"מ, פ"ד מג(1) 524 (להלן "עניין ליאוניד מנדליכט"), עמ' 526:

"אין גם חולק שהחלטת בית המשפט המחוזי הדוחה את בקשת הביטול היא החלטה הניתנת לאחר מתן פסק הדין וככזו הינה "החלטה אחרת".

[אסמכתא 1]

[ראה/י לעניין זה גם רע"א 2072/99 דוד נחום נ' בנק מרכינתל דיסקונט בע"מ, דינים עליון, כרך נו, 553 (להלן "עניין דוד נחום"), עמ' 2 לפסק הדין [אסמכתא 2]; ד"ר י. זוסמן, סדר הדין האזרחי (מהדורה שביעית), עמ' 745, 769 - 770].

44. על החלטה אחרת כאמור לא מוקנית זכות ערעור, והמבקש לתקוף החלטה כאמור חייב לעתור לבית המשפט של ערעור בבקשה ליתן לו רשות ערעור, וזאת במסגרת המועדים הקבועים בדין.

[ראה/י לעניין זה עניין ליאוניד מנדליכט, עמ' 526 ועניין דוד נחום, עמ' 2 לפסק הדין].

45. המועד הקבוע להגשת בקשת רשות ערעור על "החלטה אחרת" של בית המשפט המחוזי הינו 30 יום, ואלה הסתיימו בתאריך 21.1.2001.

46. מכיוון שהמשיב הגיש ערעור שלא כדין, ולא בקשת רשות ערעור כמתחייב, הרי שדינו של ערעורו סילוק על הסף. יפים לעניין זה הדברים האמורים בע"א 8148/98 דוד קנטור נ' חבצלת מוסדות תרבות וחינוך של השומר הצעיר, דינים עליון, כרך נז' 319, עמ' 5 לפסק הדין:

" אין בתקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד - 1984, הוראה המסיימה את בית המשפט לראות בערעור שהוגש בטעות כבקשת רשות ערעור (להבדיל מן המקרה ההפוך - ראה תקנה 410 לתקנות הנ"ל), ומכל

מקום ערעורם של המבקשים הוגש לאחר שחלף המועד להגשת בקשת רשות הערעור על החלטה.

בנסיבות אלו, איני רואה מנוס מלמחוק את הערעור."

[אסמכתא 3]

47. הלכה היא כי תקנה 411 לתקנות סדר הדין מאפשרת לכלול במסגרת ערעור על פסק דין גם ערעור על כל החלטה אחרת שקדמה לפסק הדין, אולם התקנה אינה חלה על החלטה אחרת אשר ניתנה לאחר מתן פסק הדין. יפים לעניין זה הדברים האמורים בבש"א 7697/95 אבנר איגוד לביטוח נפגעי רכב בע"מ נ' אליהו חברה לביטוח בע"מ, פ"ד מט (5) 81, 78, 82:

"תקנה 411 לתקנות סדר הדין האזרחי אינה מסדירה הגשת ערעור על החלטות הניתנות לאחר פסק דין. בספרו של ד"ר י. זוסמן, סדרי הדין האזרחי, מהד' שביעית, 1995, בעמ' 755, נאמר: "אך משתייך שעתו של ערעור על פסק הדין, יוכל בעל דין המערער עליו, מכוח תקנה 411 להשיג עם על כל החלטה אחרת שקדמה לו, ולא יהא זקוק לרשות לכך".

[אסמכתא 4]

[ראה/ לעניין זה גם ד"ר יי זוסמן, עמ' 755, 767; א' גורן, סוגיות בסדר דין אזרחי (מהדורה ששית), עמ' 490].

IV. כתב הערעור, ככל שהוא מתייחס לפסק הדין שניתן בהסכמה, אינו מציג כל עילת ערעור המוכרת בדין

48. כנגד פסק הדין שניתן על ידי כבוד השופטת פלפל עוד בלשכתה, לא יכולה להיות למשיב כל טרוניה, שכן פסק הדין ניתן מכח בקשה מוסכמת עליה חתם ב"כ המשיב (כאשר המשיב עצמו חתם על מכתב ההתנצלות הנספח לבקשה).

49. טענתו היחידה של המבקש כנגד פסק הדין, אשר אף היא מושמעת בחצי פה ובשפה רפה, הינה כי "מן הראוי היה שבית המשפט יברר את הדברים בטרם יאשר את הסכם הפשרה". טענה זו הינה חסרת שחר ואין לה כל בסיס בדין. בתי המשפט מאשרים הסכמי פשרה המוגשים על פי בקשות מוסכמות, ונותנים להם תוקף של פסק דין, מעשה יום ביומו, מבלי לזמן את הצדדים ומבלי "לברר" עימם דבר כלשהו. עסקינן בהליך אזרחי ולא בעסקת טיעון הנעשית בהליך פלילי.

50. שוב ייזכר כי במהלך היממה וחצי שחלפה, משעה שנחתם הסכם הפשרה ביום 19.12.2000 בשעות הערב, ועד לשעה שבה אושר פסק הדין (ביום 21.12.2000 בשעות הבוקר), לא הוגשה על ידי המשיב כל בקשה לבית המשפט להתיר לו לחזור בו מהסכם הפשרה או להימנע ממתן פסק דין.

51. מכאן, שגם לעניין פסק הדין עצמו, המבקש אינו מציג כל עילת ערעור המוכרת בדין.

52. אפילו היתה בפי המערער טענה שעניינה "פגם ברצון" אשר יש בה כדי להצדיק את ביטול ההסכם, כגון עושק, כפייה, הטעייה וכיו"ב (ואין ולא יכולה להיות בפיו טענה כזאת) הרי הדרך הפרוצדורלית הנכונה מבחינתו היתה להגיש תובענה נפרדת לביטול הסכם הפשרה, ולא להגיש ערעור על פסק

הדין. וכך קובע כבוד השופט ד. לוי ב"ע"א 151/87 ארצי חברה להשקעות בע"מ נ' רחמני, פ"ד מג(3) 489, בעמוד 499:

" הכרח לו לבעל דין להגיש תביעה חדשה אם ברצונו לבטל את פסק הדין מחמת פגם בהסכם. כדברי השופט בך, בע"א 108[83 גולדשטיין ואח' נ' מדינת ישראל ואח', פ"ד לט(1) 780, 784: "הלכה פסוקה היא מלפני בית משפט זה... כי בעל דין הרוצה לבטל פסק דין שניתן בהסכמה מחמת פגם בהסכם שהוא בשורשו של פסק הדין עליו להגיש תובענה משלו על כך"... העולה מן האמור עד כה, שכל עוד לא בוטל פסק הדין, בעקבות תביעות מיוחדות בענין זה, הרי הוא שריר וקיים, ומה שחשוב מזה: "כל עוד קיים פסק הדין, אין כוחו נופל מכוחו של פסק דין אחר" (זוסמן בספרו הנ"ל, עמ' 504)."

[אסמכתא 5]

V. טענותיו של המשיב באשר לסופיות פסק הדין

53. גם טענותיו של המשיב בענין סופיות פסק הדין שניתן על ידי כבוד השופטת פלפל הינן תמוהות.
54. השופטת הנכבדה חתמה על פסק הדין המאשר את הסכם הפשרה ואחר כך נכנסה לאולם והשמיעה את פסק דינה, כל זאת טרם שנשמעה מצד המשיב בקשה כלשהי לבטל את פסק הדין ולאפשר לו לחזור בו מהסכם הפשרה. גם כאשר ביקש המשיב לבטל את פסק הדין, לא היתה בפיו כל טענה הראויה להישמע.
55. ייזכר כי הסכם הפשרה נחתם ביום שלישי ה' 19.12.00 ואילו פסה"ד המאשר את הסכם הפשרה נחתם על ידי בית משפט קמא בלשכתו ביום 21.12.00 והוקרא בסמוך לאחר מכן, כאשר בין לבין לא הוגשה על ידי המשיב כל בקשה לבית משפט קמא למעט הבקשה המוסכמת ליתן להסכם הפשרה תוקף של פסק דין.
56. אם אכן היה שמץ של אמת בטענתו של המשיב (אשר ממילא אין לייחס לה כל משקל), כי מייד לאחר שחתם על הסכם הפשרה התחרט וניחם בו על מעשהו, לא ברור מדוע לא נוצלה על ידו יממה וחצי על מנת להגיש בקשה מתאימה לבית משפט קמא.
57. ממילא, משהשמיע בית משפט קמא את פסק דינו לצדדים, אין כל בסיס לטענה "כי לא קם מכיסאו" וכי היה עליו להתייחס אל פסק הדין שנחתם והושמע כאילו לא ניתן.
58. השאלה מתי קם בית המשפט ממושבו כלל אינה רלוונטית בהקשר הנדון, והיא התעוררה בפסיקה בעיקר בהקשרים של טעות סופר בפסק הדין וסמכות בית המשפט לתקנה על אתר.
59. כאן לא הועלתה כל טענה שעניינה טעות בפסק הדין והשאלה מתי קם בית המשפט מכיסאו כלל אינה מתעוררת.

.VI סיכום

60. לאור כל האמור מתבקש בית המשפט הנכבד להורות על סילוקו על הסף של הערעור שהוגש שלא כדין. כמו כן מתבקש בית המשפט הנכבד לחייב את המשיב בהוצאות ובשכר טרחת עורך דין בצירוף מע"מ כדין.

ג'ורא ארדינסט, עו"ד
ב"כ המבקשים

נערך ונחתם היום, כ"ב שבט, תשס"א
15 פברואר, 2001.